

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ УМАНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра обліку і оподаткування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Гарант освітньої програми
 (О.В. Жарун)

« 08 » 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет: Економіки і підприємництва

Умань – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», – Умань: Уманський НУС, 2024. – 21 с.

Розробники: Олена МАТРОС, к.е.н., доцент

Олена МАТРОС

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри обліку і оподаткування

Протокол від «08» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри обліку і оподаткування

(підпис) Людмила МЕЛЬНИК

«08» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня 2024 року

Голова
(підпис) Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>076 «Підприємництво та торгівля»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	6-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>	36 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		36 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Мета вивчення дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері оподаткування юридичних та фізичних осіб з урахуванням їх специфіки на сучасному етапі розвитку податкової системи України.

Завдання - засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної фіскальної служби тощо.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Дисципліна «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» поглиблює та конкретизує знання студентів, здобуті в процесі вивчення дисциплін: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Основи підприємництва», «Фінанси» з акцентом на проблематику оподаткування.

Вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 6	Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.	ПРН 16	Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
СК 8	Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій та торговельній діяльності.	ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Оподаткування юридичних та фізичних осіб», наведено в табл. 2,3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Оподаткування юридичних та фізичних осіб»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	сутність та функції податків, їх види та значення в ринковій економіці;	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних завдань, іспит
1.2	способи стягнення податків, принципи оподаткування, класифікацію та елементи податків;		
1.3	законодавчу та нормативно-правову базу з питань оподаткування;		
1.4	особливості прямих та непрямих форм оподаткування;		
1.5	порядок обчислення та сплати		

	загальнодержавних та місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів);		
1.6.	відповідальність юридичних та фізичних осіб за порушення чинного податкового законодавства України.		
2	Уміння/навички:		
2.1	визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів;	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, іспит
2.2	виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків;		
2.3	визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства;		
3	Комунікація:		
3.1	здатність аналізувати вплив змін податкового законодавства на підприємницьку діяльність;	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	дискусія, виконання індивідуальних завдань, вирішення конкретних задач і ситуацій, іспит
3.2	здатність пояснювати, як різні податкові рішення впливають на фінансове становище юридичних і фізичних осіб, і допомагають в оцінці податкових витрат та вигод;		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	навички самостійного планування та управління податковими аспектами бізнесу, включаючи розробку та впровадження податкових стратегій;	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	дискусія, виконання індивідуальних завдань, вирішення конкретних задач і ситуацій, іспит
4.2	прийняття важливих рішень у швидко змінюваних податкових умовах		
4.3	усвідомлення відповідальності за результати своєї діяльності, зокрема в процесі розробки податкових стратегій		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних завдань, іспит

		метод, самонавчання через Moodle	
ПРН 16	Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних завдань, іспит
ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних завдань, іспит

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

ТЕМА 1. Загальні засади підприємницької діяльності в аспекті оподаткування

Поняття «підприємництво» та види суб'єктів підприємницької діяльності. Види суб'єктів підприємництва. Принципи підприємницької діяльності (Закон України та Господарський кодекс). Дозвільна система у сфері підприємницької діяльності. Державна реєстрація підприємництва. Ліцензування видів господарської діяльності. Порядок обліку платників податків юридичних осіб. Електронний кабінет платника податку. Порядок обліку платників податку фізичних осіб-підприємців та самозайнятих осіб.

ТЕМА 2. Податкова система і податкова політика, сутність та види податків

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Наукові основи побудови податкової системи.

Принципи оподаткування. Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, внески, відрахування, збори. Визначення податків, їх характерні ознаки.

Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Основні напрями податкового регулювання. Співвідношення функцій у різних видів податків.

Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка і квота. Методи побудови податкових ставок. Тверді й процентні ставки. Види процентних ставок: прогресивні та регресивні, їх комбінації.

Класифікація податків, її ознаки. Поділ податків за економічним змістом. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють. Класифікація податків залежно від способів їх справляння.

Види прямих податків. Реальні податки, особисті податки. Податок на доходи фізичних осіб як основний вид прямих податків. Оподаткування юридичних осіб. Переваги і недоліки прямих податків, проблеми їх справляння. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків. Види непрямих податків.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ЕЛЕМЕНТИ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ В УКРАЇНІ

ТЕМА 3. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Передумови впровадження ПДВ в Україні. Податок на додану вартість як ціноутворюючий фактор. Методика включення податку в ціну.

Платники і ставки податку. Порядок реєстрації платником ПДВ. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Пільги по ПДВ, їх направленість та дія.

Порядок обчислення податку на додану вартість. Два методи обчислення податку: нетто-податок і сальдовий, їх характеристика і передумови використання. Облік податку у платників. Податкові зобов'язання та податковий кредит при обчисленні податку на додану вартість. Особливості визначення податкового зобов'язання та кредиту.

Декларація з ПДВ, строки подання декларацій. Оподаткування сільськогосподарської діяльності. Особливості оподаткування підприємств малого бізнесу, що оподатковуються за спрощеною системою оподаткування. Особливості обчислення та сплати податку платниками різних галузей по різних видах операцій та угод. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно ПДВ.

ТЕМА 4. Акцизний податок

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Поняття акцизу. Суб'єкти та об'єкти акцизного податку. Платники акцизного збору, об'єкт оподаткування.

Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Методика обчислення сум акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету. Порядок включення акцизного податку у ціну товарів. Пільги по податку. Специфіка оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Особливості оподаткування акцизним податком транспортних засобів. Специфіка оподаткування нафтопродуктів.

Звітність по акцизному податку. Особливості маркування підакцизних товарів. Строки сплати акцизного податку та подання декларації. Штрафні санкції за порушення нарахування і сплати акцизного податку. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно акцизного податку.

ТЕМА 5. Митно-тарифне регулювання / Customs and tariff regulation

Основи митної справи. Митна територія та митний контроль, ввезення, вивезення та транзит товарів, митна декларація і декларанти. Мито як джерело доходів бюджету, митна політика. Ввізне та вивізне мито.

Митне оформлення. Визначення місця митного оформлення. Порядок митного оформлення. Митний брокер, його права та повноваження. Митне декларування. Митна декларація, порядок її подання.

Контроль митних органів за сплатою митних платежів юридичними особами. Види мита. Визначення товарної позиції. Визначення країни походження товарів. Визначення митної вартості, її достовірності. Методи визначення митної вартості товарів. Метод визначення митної вартості за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються. Визначення митної вартості за ціною угоди щодо ідентичних товарів. Визначення митної вартості за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів. Визначення митної вартості на основі віднімання вартості. Визначення митної вартості на основі додавання вартості. Резервний метод визначення митної вартості.

Порядок обчислення суми мита. Контроль за своєчасність перерахування суми мита до бюджету. Порядок нарахування податку на додану вартість на товари, що імпортуються. Особливості контролю митних органів за сплатою мита, податку на додану вартість та акцизного збору, з товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами. Товари що не підлягають оподаткуванню при ввезенні на митну територію України. Порядок розрахунків та сплати митних платежів до бюджету.

Basics of customs affairs. Customs territory and customs control, import, export and transit of goods, customs declaration and declarants. Customs as a source of budget revenues, customs policy. Import and export duty.

Customs clearance. Determination of the place of customs clearance. Customs clearance procedure. Customs broker, his rights and powers. Customs declaration. Customs declaration, procedure for its submission.

Control of customs authorities over the payment of customs payments by legal entities. Types of duty. Definition of product position. Determination of the country of origin of goods. Determination of the customs value, its authenticity. Methods of determining the customs value of goods. The method of determining the customs value based on the contract price for imported goods. Determining the customs value based on the contract price for identical goods. Determining the customs value based on the transaction price for similar (analogous) goods. Determining the customs value based on subtraction of value. Determination of customs value based on value addition. Backup method of determining the customs value.

Procedure for calculating the duty amount. Control over the timeliness of the transfer of the duty amount to the budget. The procedure for charging value added tax on imported goods. Peculiarities of customs authorities' control over the payment of customs duty, value added tax and excise duty on goods moved across the customs border of Ukraine by citizens. Goods that are not subject to taxation when imported into the customs territory of Ukraine. Procedure for calculations and payment of customs payments to the budget.

ТЕМА 6. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств та організацій. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств та організацій: податок на дохід і податок на прибуток. Податок на прибуток (дохід) підприємств як форма корпоративного прибуткового оподаткування. Платники і ставки податку на прибуток з числа резидентів та нерезидентів. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування, його економічний зміст і кількісна визначеність.

Порядок формування доходів для цілей оподаткування. Структура доходів окремих категорій платників. Витрати підприємств для визначення прибутку, їх склад. Амортизаційні відрахування як специфічні витрати. Оподаткування прибутком операцій особливого виду. Оподаткування товарно-бартерних операцій, операцій пов'язаним особам. Оподаткування страхової діяльності. Оподаткування податком на прибуток банківської діяльності. Оподаткування виробників сільськогосподарської продукції.

Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення. Умови застосування окремих пільг. Особливості прибуткового оподаткування платників різних галузей, окремих видів доходів.

Порядок обчислення та сплати податку на прибуток. Строки й порядок розрахунків з податку за фактичними даними на основі бухгалтерської звітності платників. Декларація з податку на прибуток, її характеристика, порядок заповнення та подання. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно податку на прибуток підприємства.

ТЕМА 7. Податок з доходів фізичних осіб

Оподаткування доходів фізичних осіб як форма індивідуального оподаткування. Оподаткування доходів фізичних осіб у системі оподаткування населення. Основи оподаткування доходів фізичних осіб. Характеристика платників податку. Характеристика об'єктів оподаткування. Загальний оподатковуваний дохід. Характеристика податкового кредиту при оподаткування доходів фізичних осіб. Податкові соціальні пільги порядок їх надання фізичним особам. Ставки податку на доходи фізичних осіб.

Порядок нарахування, утримання, сплати та перерахування податку до бюджету. Оподаткування доходів від надання нерухомості в оренду. Оподаткування інвестиційного прибутку. Оподаткування доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування. Оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна. Оподаткування операцій з продажу рухомого майна.

Оподаткування доходу, отриманого платником податку внаслідок прийняття ним у спадщину коштів майна, майнових чи немайнових прав. Оподаткування доходу, отриманого платником податку як подарунок (або внаслідок укладання договору дарування). Оподаткування операцій із заміщенням втраченої власності. Порядок сплати перерахування податку до бюджету. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи. Порядок забезпечення виконання податкових зобов'язань.

Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності за наявності та відсутності прав юридичної особи. Оподатковуваний дохід. Порядок обчислення податку за прогнозними розрахунками оподаткованого доходу. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно ПДФО.

ТЕМА 8. Спеціальні податкові режими

Порядок визначення кола суб'єктів спрощеної системи оподаткування з числа юридичних та фізичних осіб. База оподаткування за спрощеною системою. Ставки спрощеної системи оподаткування. Особливості сплати інших податків суб'єктами спеціального режиму оподаткування.

Порядок оподаткування суб'єктів малого бізнесу за спрощеною системою при застосування різних ставок оподаткування. Порядок нарахування та перерахування податку. Порядок видачі свідоцтва про право сплати єдиного податку. Штрафні санкції за порушення порядку нарахування та сплати єдиного податку.

Умови переходу суб'єктів малого бізнесу на спрощену систему оподаткування. Облік платників єдиного податку - юридичних і фізичних осіб. Порядок видачі свідоцтва про сплату єдиного податку. Перевірка даних, наведених у заяві, на їх відповідність умовам переходу на спрощену систему оподаткування. Попередня перевірка розрахунків сплати єдиного податку. Своєчасність подання розрахунку. Документальна перевірка платників єдиного податку. Порядок ведення книги обліку доходів і витрат.

Платники єдиного податку 4 групи. Умови переходу на сплату податку, критерії визнання сільськогосподарським товаровиробником. Перевірка дотримання критеріїв, за якого дозволяється перебувати на спеціальному режимі оподаткування. Ставки податку та розподіл сплати протягом року. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно єдиного податку.

ТЕМА 9. Ресурсне оподаткування

Основи ресурсного оподаткування. Принципи встановлення плати за ресурси. Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів. Види платежів за ресурси, особливості формування ставок та визначення платників.

Сутність екологічного податку. Платники, об'єкт та база оподаткування, ставки податку. Порядок обчислення і сплати податку в бюджет. Звітність платників податку.

Склад рентної плати. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати податкових зобов'язань. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати

податкових зобов'язань.

Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів. Види плати за ресурси, побудова ставок і визначення платників. Рентна плата за спеціальне використання води. Платники, об'єкт оподаткування. Лімітування забору води і побудова ставок збору за воду. Порядок обчислення та строки сплати збору в бюджет. Звітність платників збору.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, його сутність і призначення. Платники, об'єкт оподаткування. Ставки збору за заготівлю деревини основних та неосновних лісових порід. Порядок обчислення, перерахування та сплати збору. Звітність платників збору.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники збору. Об'єкт оподаткування. Ставки збору. Порядок обчислення збору. Податковий період. Право на користування радіочастотним ресурсом України. Порядок сплати збору. Звітність платників збору.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Платники, об'єкт оподаткування. Порядок сплати збору. Звітність платників збору.

Подання декларації і строки сплати рентної плати. Відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням.

Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угід і регулювання розміщення виробництва та населення в регіональному розрізі. Форми плати за землю: орендна плата та земельний податок.

Основи побудови земельного податку: платники, об'єкт оподаткування, ставки. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження та якісних характеристик. Земельний податок із земель сільськогосподарського призначення. Порядок встановлення ставок податку. Нарахування податку, порядок і строки його сплати, санкції за порушення. Декларація по земельному податку, її характеристика. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно ресурсного оподаткування.

ТЕМА 10. Майнове оподаткування

Суть майнового оподаткування та характеристика його основних форм. Майнове оподаткування і його значення в сучасних умовах. Види майнового оподаткування. Податок на нерухоме майно. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку, терміни сплати і порядок зарахування до бюджету. Порядок надання пільг. Перспективи запровадження податку в Україні. Зарубіжний досвід справляння даного податку.

Оцінка нерухомості для цілей справляння податку на нерухоме майно. Особливості формування механізму справляння податку на нерухоме майно.

Порядок справляння туристичного збору, зборів за паркування автомобілів та за провадження окремих видів господарської діяльності. Відповідальність за порушення податкового законодавства стосовно митного лплаткування.

ТЕМА 11. Податкове планування на підприємствах

Корпоративний податковий менеджмент. Перспективне та поточне податкове планування. Оцінка ефективності податкового планування. Етапи податкового планування. Умови, що забезпечують альтернативність податкового планування. Методи податкового планування. Інструментарій податкового планування. Етапи впровадження податкового планування на підприємстві.

Податкова оптимізація. Оцінка податкового навантаження. Формування системи показників, за допомогою яких здійснюється оцінка податкового тиску на підприємство. Міжнародна податкова конкуренція. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку, офшорні юрисдикції. Обмеження щодо співпраці з офшорними компаніями. Особливості податкового планування з використанням офшорних компаній.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання					Заочна форма				
		л	п	с.р.	інд	Всього	л	п	с.р.	інд	Всього
Модуль 1											
Змістовний модуль 1. Загальні принципи системи оподаткування											
1	Загальні засади підприємницької діяльності в аспекті оподаткування	2	1	2	-	5	-	-	5	-	5
2	Податкова система і податкова політика. Сутність та види податків	2	1	2	-	5	-	-	5	-	5
Змістовний модуль 2. Елементи податків та зборів в Україні											
3	Податок на додану вартість	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
4	Акцизний податок	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
5	Митно-тарифне регулювання Customs and tariff regulation	2	2	2	-	6	1	0,5	4,5	-	6
6	Податок на прибуток підприємств	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
7	Податок з доходів фізичних осіб	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
8	Спеціальні податкові режими <i>(залучений фахівець)</i>	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
9	Ресурсне оподаткування	4	2	4	-	10	1	0,5	8,5	-	10
10	Майнове оподаткування	4	1	4	-	9	1	0,5	7,5	-	9
11	Податкове планування на підприємствах	2	1	2	-	5	-	-	5	-	5
Всього		36	18	36	-	90	8	4	78	-	90

5. Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Загальні принципи системи оподаткування			
1	Загальні засади підприємницької діяльності в аспекті оподаткування	1	-
2	Податкова система і податкова політика. Сутність та види податків	1	-
Змістовий модуль 2. Елементи податків та зборів в Україні			
3	Податок на додану вартість	2	0,5
4	Акцизний податок	2	0,5
5	Митно-тарифне регулювання/ Customs and tariff regulation	2	0,5
6	Податок на прибуток підприємств	2	0,5
7	Податок з доходів фізичних осіб	2	0,5
8	Спеціальні податкові режими	2	0,5
9	Ресурсне оподаткування	2	0,5
10	Майнове оподаткування	1	0,5
11	Податкове планування на підприємствах	1	-
	Усього	18	4

7. Теми лабораторних занять

Проведення лабораторних занять не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

Перелік нормативних джерел для самостійного опрацювання	Кількість годин	
	денна	заочна
Тема 1. Загальні засади підприємницької діяльності в аспекті оподаткування: - Закон України «Про підприємництво». - Господарський кодекс України, Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». - Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». - Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». - Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». - Податковий кодекс України, Порядок обліку платників податків.	2	5
Тема 2. Податкова система і податкова політика. Сутність та види податків: - Податковий кодекс України, розділи 1, 2, «Загальні положення, адміністрування податків, зборів, платежів»	2	5
Тема 3. Податок на додану вартість: - Податковий кодекс України, розділ 5 «ПДВ». - Постанова КМУ від 01.12.2023 р. № 1266 «Про внесення змін до Порядку ведення Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість».	4	8,5

Тема 4. Акцизний податок: - Податковий кодекс України, розділ 6 «Акцизний податок».	4	8,5
Тема 5. Митно-тарифне регулювання: - Митний кодекс України	2	4,5
Тема 6. Податок на прибуток підприємств: - Податковий кодекс України, розділ 3 «Податок на прибуток підприємств»	4	8,5
Тема 7. Податок з доходів фізичних осіб: - Податковий кодекс України, розділ 4 «Податок на доходи фізичних осіб»	4	8,5
Тема 8. Спеціальні податкові режими: - Податковий кодекс України, розділ 14 «Спеціальні податкові режими», глава 1 «Спрощена система оподаткування, обліку і звітності»	4	8,5
Тема 9. Ресурсне оподаткування: - Податковий кодекс України, розділ 8 «Екологічний податок», 9 «Рентна плата»	4	8,5
Тема 10. Майнове оподаткування: - Податковий кодекс України, розділ 12 «Податок на майно»	4	7,5
Тема 11. Податкове планування на підприємствах: - Розробка стратегії податкового планування на підприємстві http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/933/1/malilov_development_of.pdf	2	5
Всього	36	78

9. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемна лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle (табл. 2).

Проблемні лекції – при читанні лекції студентам даються проблемні питання для самостійного розміркування, на які вони можуть відповісти в процесі лекції. Система питань у ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Робота в малих групах – використовуються з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Дискусії (круглий стіл) – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших

людей, критично підходити до власних поглядів. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

10. Методи контролю

Вивчаючи дисципліну «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» для оцінки знань та навичок студентів будуть застосовуватися тематичний, поточний та підсумковий контроль.

Тематичний контроль полягає у перевірці засвоєння студентами кожної теми методом усного, письмового (виконання практичних, самостійних та індивідуальних завдань) та тестового контролю.

Поточний контроль буде проводитись після вивчення набору тем за кожним змістовним модулем застосовуючи метод тестового контролю.

Після вивчення запланованого матеріалу буде проведено підсумковий контроль у формі екзамену із застосуванням методів контролю: усного, письмового та тестового.

11. Розподіл балів, які отримують студенти при формі контролю «екзамен»

Протягом вивчення дисципліни для студентів передбачається виконання різних видів робіт з оцінюванням:

– За різними темами здійснюється перевірка знань за допомогою виконання письмових робіт (складається із тестових завдань різних рівнів складності, виконання тестових завдань по кожній темі оцінюється в 2 бали (за 11 тем студент отримує 22 бали);

– Виконання індивідуальних розрахункових завдань оцінюється в 2 балів за кожне з них при умові вірного розрахунку та своєчасної їх здачі (за 11 практичних завдань студент може отримати 22 бали);

– Виконання самостійної роботи студентів, яка включає підготовку до навчальних занять та виконання індивідуальних завдань. Студенти отримують по 1 балу за кожну витрачену годину при виконанні самостійних завдань за нормативно-правовими документами, якщо обсяг завершеної самостійної роботи підтверджений друкованим звітом (за даним видом робіт при затратах часу в 25 год. студент максимально може отримати 11 балів).

– За результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни після кожного змістового модуля проводиться модульний контроль у вигляді комплексного тестування. За модульний контроль по першому змістовному модулю студент може максимально набрати 5 балів, за другий змістовний модуль – 5 балів. Протягом семестру заплановано проведення двох модульних контролів, що складає 10 балів рейтингу.

Види робіт		Сума
------------	--	------

	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2									
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
Тестові завдання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Виконання самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Поточний модульний контроль	5		5									10
Усього	35		30									65
Додадкові бали												5
Екзамен												30
Разом												100

Для студентів **заочної форми** навчання при вивченні дисципліни передбачається виконання таких видів робіт з оцінюванням:

– Виконання індивідуальних розрахункових завдань оцінюється в 2-5 балів за кожне з них при умові вірного розрахунку та своєчасної їх здачі (за 11 практичних завдань студент може отримати 50 балів);

– Самостійна робота оцінюється за якістю підготовленої контрольної роботи. Вона складається із опрацювання двох теоретичних питань та розв'язку комплексної задачі, кожне з питань дозволяє отримати від 5 до 10 балів до рейтингу. Таким чином контрольна робота, яка виконується студентом самостійно у міжсесійний період, додає до рейтингу студента 20 балів.

Види робіт	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2									Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
	Практичні заняття	2	3	5	5	5	5	5	5	5	5	
Виконання самостійної роботи (контрольна робота)												20
Екзамен												30
Разом												100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	Для екзамену
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

12. Методичне забезпечення

1. Матрос О.М. Оподаткування юридичних та фізичних осіб: Методичні вказівки щодо виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня «бакалавр» / Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2021. 25 с.

2. Матрос О.М., Мельник Л.Ю. Оподаткування юридичних та фізичних осіб: Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань: ВПЦ «Візаві», 2021 .- 39 с.

3. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних та фізичних осіб» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво Облік і оподаткування. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=332>

13. Рекомендована література

Базова

1. Андрущенко В.П. Податкова система: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2021. 416 с.
2. Андрущенко В.П., Тучак Т.В. Податкова держава: монографія. Київ, 2016. 304 с.
3. Аніщенко Г.Ю. Бухгалтерський облік (загальна теорія): схеми, таблиці, приклади: навч. посібник. / Г.Ю. Аніщенко, Л.Ю. Мельник, О.Д. Підлубна. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2024. 100 с.
4. Аранчій В. І. Податкова система: навч. посіб. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.
5. Белов О.О., Гаврильченко Ю.П., Іщейкін К.Є. та ін. Навіщо нам податки: підручник. К.: Столична правова фундація. 2019.
6. Варналій З.С. Податкова система України: проблеми функціонування та шляхи реформування. Економіка і регіон. 2017. № 5 (66). С. 5-9.
7. Верига Ю., Плаксієнко В., Кулик В., Карпенко Є. Облік, оподаткування та аудит. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. 509 с.
8. Воронська О.О. Податки в Україні: від теорії до практики. Навчальний курс. 4-е видання (українська версія). Дніпро; ПП Акцент, 2021. 464 с.
9. Клокар О.О. Податковий менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Клокар О. О. [та ін.]. - Львів : Сполом, 2017. 318 с.
10. Коцупатрий М.М. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» / М. М. Коцупатрий, С.І. Ковач, К. В. Безверхий. К.: КНЕУ, 2015. 196 с.
11. Облік і звітність свільськогосподарських підприємств: навч. посібник. / Г.Ю. Аніщенко та ін.; за ред. Т.Є. Кучеренко, Л.Ю. Мельник, В.Ф. Станкевич. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2024. 564 с.
12. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755 – VI База даних Законодавство України / ВР України URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Раделицький Ю. Проблеми наповнення місцевих бюджетів в Україні в контексті фінансової децентралізації. Світ фінансів. №2 (51), 2017. с. 29-41.
14. Сенченко В.Б. Податкова система. Практикум. К.: Центр учбової літератури. 2024. 160 с.
15. Тимченко О.М. Податок на прибуток підприємств і його вплив на ефективність господарювання в Україні. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». № 4. 2018. с. 58-62.
16. Ткачук Н. Вплив податкового навантаження на діяльність суб'єктів господарювання в умовах реформування фінансової системи України. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. №4.
17. Томнюк Т.Л. Податкова система. Навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с
18. Удовіченко Г.анна Михайлівна. English for Accounting. Навчальний посібник для студ. спец. 071 «Облік і оподаткування», ступінь бакалавр. 2018. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/840/>.

Допоміжна література

19. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України: К.: редакція від 01.01.2018 року. База даних законодавство України / ВР України. URL: www.rada.gov.ua.
20. План рахунків бухгалтерського обліку підприємств і організацій та інструкція щодо його застосування: Наказ МФУ від 30.11.99 р. №291 URL: Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
21. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку URL: zakon1.rada.gov.ua
22. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України № 996 від 16.07.1999. База даних Законодавство України / ВР України URL: Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
23. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. База даних Законодавство України / ВР України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Інформаційні ресурси

1. http://zakon1.rada.gov.ua .	2. www.vobu.com.ua/
3. http://www.dtk.com.ua/	4. http://pidruchniki.com
5. https://buhgalter911.com/uk/	6. https://ppravda.com.ua/
7. https://i.factor.ua/ukr/	8. https://www.golovbuh.com.ua/

16. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Оподаткування юридичних і фізичних осіб» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Оподаткування юридичних і фізичних осіб», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці

рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. Зміни у робочій програмі на 2024/2025 навчальний рік

1. Внесено коригування до розподілу балів.
2. Оновлено перелік рекомендованої літератури.